

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp   Regionalisering Cultuurbeleid
portefeuillehouder   Monique Schuttenbeld
informant   Engelen, Marieke van (2702)
medeopstellers
afdeling   Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen   Voorstel: Informatienota Regionalisering Cultuurbeleid
                          Bijlage: 2. Werkdocument Regio en stadsprofielen
                          Bijlage: 3. Kansen voor Cultuur, stedelijke cultuurregio Apeldoorn,
                          Deventer en Zwolle
                          Bijlage: 4. Cultuurmanifest OostNL

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:

1. Het eindrapport 'Kansen voor Cultuur, stedelijke cultuurregio Apeldoorn, Deventer en Zwolle';
2. De kaders en randvoorwaarden van het ministerie voor het regioprofiel en
3. De aanpak om te komen tot een regioprofiel Zwolle e.o

Informatienota voor de raad

Datum 29 juni 2018

Onderwerp	Regionalisering Cultuurbeleid
Versienummer	

Portefeuillehouder Monique Schuttenbeld

Informant M. van Engelen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 2071
Email M.van.Engelen@zwolle.nl
Bijlagen Voorstel: informatienota regionalisering Cultuurbeleid
Bijlage 1.: Beleidsbrief Minister
Bijlage 2: Werkdocument Regio en stadsprofielen
Bijlage 3: Kansen voor Cultuur, stedelijke cultuurregio Apeldoorn, Deventer en Zwolle
Bijlage 4. Cultuurmanifest OostNL

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. Het eindrapport 'Kansen voor Cultuur, stedelijke cultuurregio Apeldoorn, Deventer en Zwolle';
2. De kaders en randvoorwaarden van het ministerie voor het regioprofiel en
3. De aanpak om te komen tot een regioprofiel Zwolle e.o

Datum 29 juni 2018

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

In uw vergadering van 14 mei jl. heeft de wethouder Cultuur een informatienota toegezegd over de regionalisering van het landelijke cultuurbeleid waarin de uitgangspunten en de kaders worden geschetst voor het op 1 november a.s. in te dienen regioprofiel bij het rijk.

Aanleiding

In november 2017 heeft de Raad voor Cultuur (hierna: RvC) een [verkenning](#) uitgebracht naar een aanpassing van het huidige landelijke cultuurbestel. In de verkenning is het fenomeen stedelijke regio geïntroduceerd en is gepleit voor een regionale basisinfrastructuur, naast de huidige landelijke basisinfrastructuur. De minister van OCW heeft deze aanbeveling niet overgenomen, maar erkent wel het belang van de stedelijke regio. In haar [visiebrief](#) van maart 2018 geeft de minister aan dat de zogenaamde stedelijke regio's, zoals geïdentificeerd in de verkenning van de RvC, een grote rol dienen te krijgen in het landelijke cultuurbeleid. Ze nodigt daarom samenwerkende gemeenten en provincies uit, om samen met het culturele veld, profielen op te stellen voor een stedelijke regio en deze op 1 november 2018 in te dienen bij het ministerie. In dit profiel kunnen samenwerkende gemeenten hun gezamenlijke visie op kunst en cultuur in de regio beschrijven, de uitdagingen die zij gezamenlijk zien en hun bijdrage aan het landelijke cultuurbeleid. Zo kan de Minister bij de samenstelling van de nieuwe landelijke basisinfrastructuur (hierna BIS) beter rekening houden met de samenstelling en de behoefte van de bevolking, de eigen culturele identiteit en het erfgoed van de regio en het lokale klimaat voor makers en kunstenaars in de verschillende disciplines.

Naar aanleiding van het advies van de RvC is Gemeente Zwolle in januari 2018 samen met Deventer, Apeldoorn en de provincies Overijssel en Gelderland gestart met een verkenning naar de kansen voor een cultuurregio Apeldoorn, Deventer en Zwolle (hierna: ADZ). De uitkomst van de verkenning is reden om als stedelijke regio Zwolle samen met het culturele veld ons regioprofiel Zwolle invulling te geven en op 1 november bij het ministerie in te dienen. Hierbij houden wij oog voor kansrijke samenwerkingen met de regio Stedendriehoek/Deventer en Apeldoorn.

In deze informatienota informeren wij u over de uitkomsten van de verkenning in ADZ, de uitgangspunten en randvoorwaarden van de Minister en onze aanpak voor het in te dienen regioprofiel Zwolle op 1 november a.s.

Kernboodschap

Gemeente Zwolle gaat samen met cultuurpartners een regioprofiel opstellen voor de stedelijke cultuurregio Zwolle. Dit profiel beschrijft de visie op kunst en cultuur in de stad Zwolle en de regio, de uitdagingen en hun bijdrage aan het landelijke cultuurbeleid. Ook bevat het profiel voorstellen voor thematische samenwerkingen in de vorm van proeftuinen voor de periode 2019-2020.

In de ontwikkeling van het regioprofiel zullen we ook nog kansrijke samenwerkingen met de regio Stedendriehoek/Cleantech regio en andere regio's in landsdeel Oost Nederland betrekken.

Verkenning Kansen voor Cultuur, stedelijke cultuurregio Apeldoorn, Deventer en Zwolle

Sinds 2017 werken de gemeente Zwolle, Deventer en Apeldoorn samen op het gebied van economische en ruimtelijke ontwikkeling in het zogenaamde ADZ verband. Uit onderzoek naar de economische dynamiek in Oost Nederland (De Kracht van Oost- Tordoir ea.2017) blijkt dat juist tussen de steden Apeldoorn, Deventer en Zwolle een grote mate van uitwisseling bestaat op velerlei terrein

Datum 29 juni 2018

(arbeidsmarkt, mobiliteit ect.). Het onderzoek: Pas de Deux, over het ruimtelijk samenspel van Economie en Cultuur, (Bureau Regioplan en Ruimtelijk Economisch Atelier Tordoir) bevestigt dit beeld. Dit was aanleiding voor de drie gemeenten en de provincies Overijssel en Gelderland om te verkennen of samenwerking op cultureel gebied in ADZ verband kansrijk is.

Eind mei 2018 is het definitieve rapport van deze verkenning opgeleverd (zie bijlage). Hieruit blijkt dat sprake is van drie steden met elk hun eigen culturele voorzieningenniveau en dat er weinig onderlinge uitwisseling van publiekstroom is. Er is geen sprake van onderlinge concurrentie en er is weinig samenwerking tussen culturele instellingen. We zien wel gemeenschappelijke thema's - zoals de Nieuwe Hanze, IJsselbiënnale, popmuziek en de producerende gezelschappen - waarop de samenwerking kan worden geïntensiveerd. Hoewel de verkenning bouwstenen levert voor het regioprofiel Zwolle wijst zij niet op een sterke samenhangende cultuurregio. Er zijn nog onvoldoende ingrediënten voorhanden om te kunnen spreken van een samenhangende regio ADZ.

Deze vaststelling heeft geleid tot de conclusie om niet verder te gaan in de uitwerking van een ADZ profiel, maar om te besluiten tot het invullen van een regioprofiel Zwolle.

In het proces tot 1 november blijven we in overleg met Deventer en Apeldoorn over kansrijke thema's waarop we kunnen samenwerken.

Uitgangspunten en randvoorwaarden voor de stedelijke profielen

De Minister onderschrijft de 12 tot 16 regio's die de RvC identificeert: bestaande uit de G9 , aangevuld met de 5-6 regio's rond Zwolle, Stedendriehoek, Zeeland, de Achterhoek (Doetinchem e.o.), Noord-Limburg (Venlo e.o.) en Noord-Holland (Alkmaar e.o.). Inmiddels hebben Almere en Leiden laten weten de samenstelling een eigen regioprofiel te overwegen of aan te sluiten bij het profiel van een grotere gemeente, te weten resp. Amsterdam en Den Haag.

Datum 29 juni 2018

Het werken met regioprofielen is nieuw voor zowel het ministerie van OCW, als voor de gemeenten en provincies. De Minister heeft daarom samen met de wethouders van de beoogde regio's het proces van regioprofilering op 14 juni jl. van start laten gaan met een bestuurlijke aftrap. Ook onze wethouder Cultuur was hierbij aanwezig. In het werkdocument (zie bijlage) heeft de minister haar uitgangspunten, criteria en planning geschetst. De oproep om een regioprofiel in te dienen, is een **uitnodiging** en zeker geen verplichting. Als gemeente Zwolle zien wij het opstellen van een regioprofiel als een goede en bruikbare kans om samen met onze culturele partners en de provincie Overijssel een herkenbare profilering op te stellen. Dat sluit aan om Zwolle meer te benadrukken als krachtig stedelijk gebied zoals benoemd in de Omgevingsvisie deel 1.

Bij de profilering heeft de minister als voorwaarde gesteld dat deze samen met de culturele instellingen wordt opgesteld. Dit betekent dat wij binnen de regio Zwolle ons proces zodanig hebben ingericht dat de culturele instellingen en –partijen zoveel mogelijk hun input kunnen leveren.

Provincie Overijssel is medeopdrachtgever en levert ambtelijke ondersteuning aan het proces.

Aanpak invullen regioprofiel Zwolle

Het proces tot 1 november 2018, komt tot stand samen met de overheden (gemeente en provincie) en de culturele sector. De beschikbaarheid en betrokkenheid van deze partijen is van essentieel belang. Een goede procesbegeleiding hierin is een voorwaarde om te komen tot een goed profiel. Met LAGroup als procesbegeleider hebben we een adviesbureau, die ervaring in dergelijke processen heeft in de regio's Twente en Arnhem/Nijmegen. Met de grootste culturele partners is ambtelijk en bestuurlijk gesproken over de aanpak tot 1 november. Uiteindelijk is gezamenlijk met deze instellingen en gemeente en provincie gekozen voor LAGroup als procesbegeleider en de aanpak tot 1 november. Hiermee is commitment voor het vervolgproces. Voor de zomer zijn we met een eerste werksessie met culturele instellingen en betrokken overheden gestart. Het gehele proces is zo ingericht dat het profiel samen met deze partners tot stand komt. Hierbij zoeken wij vanuit de inhoud ook de samenwerking met culturele instellingen en overheden in de regio Zwolle. Verder gaan we verkennen op welke wijze wij de regio Zwolle gaan aanhaken.

Ook gaan we in overleg met de griffie op welke wijze raadsleden in dit proces worden betrokken.

Relatie Deventer en Apeldoorn

We koersen nu op een stedelijke regio Zwolle en blijven tegelijkertijd in overleg met Deventer en Apeldoorn. We willen bezien waar in de toekomst de mogelijke kansen voor samenwerkingen liggen zodanig dat het bijdraagt aan het versterken van de culturele infrastructuur bovenregionaal.

In de totstandkoming van het profiel is het dus van belang ambtelijk en bestuurlijk in gesprek te blijven en te kijken waar dwarsverbanden mogelijk zijn. Dit sluit overigens ook goed aan bij onze samenwerking op cultureel gebied in Landsdeel Oost met de steden Arnhem, Nijmegen, Ede, Deventer, Apeldoorn, Hengelo en Enschede en de provincies Overijssel en Gelderland. Voor deze samenwerking hebben wij in het Cultuurmanifest Oost Nederland 2017-2020 opgesteld (zie bijlage). Met inzet rondom thema's *talentontwikkeling*, *sterke en krachtige infrastructuur* en *profilering en publiek*. We hechten waarde aan onze samenwerking. Het cultuurmanifest is de basis voor het convenant van Oost Nederland met het Rijk. Onze visie is dat wij de kracht van de stedelijke regio's en het Landsdeel als een geheel zien: Oost-Nederland is een krachtig landsdeel waar sterke stedelijke regio's met elkaar in verbinding staan. Zo hebben we die brede basis én de kritische massa. Eén Landsdeel, meerdere stedelijke regio's en ruim drie miljoen inwoners: tezamen een prachtig cultureel product. Wij hebben de kans om ons landsdeel op de kaart te zetten als één groot netwerk voor culturele ontwikkeling, productie en presentaties. Binnen landsdeel Oost zien we nu vier stedelijke

Datum 29 juni 2018

regio's die aan de slag gaan met het regioprofiel; hierover blijven we ambtelijk en bestuurlijk met elkaar in gesprek.

Consequenties

Voor het proces om te komen tot het uiteindelijke regioprofiel, heeft de raad ingestemd met extra middelen via de BERAP-I. Daarnaast is provincie Overijssel medeopdrachtgever en financier voor het op te stellen regioprofiel.

Het uiteindelijk regioprofiel Zwolle met daarin voorstellen voor proeftuinen kunnen (na positief advies van de RvC) mogelijk rekenen op een financiële bijdrage van de Minister in de jaren 2019 en 2020. De minister verwacht wel dat gemeenten en provincies co financieren. Op Prinsjesdag komt de informatie beschikbaar over de beschikbare bedragen vanuit het ministerie en de daarbij horende voorwaarden. Dit zou gevolgen kunnen hebben voor de begroting 2019 en 2020. Wij zullen de raad daarover nader informeren en met eventuele voorstellen voor financiële investeringen komen.

Voor de periode na 2021 kan het profiel de onderbouwing zijn voor de Minister om meer geld voor onze cultuurregio beschikbaar te stellen.

.

Communicatie

De inhoud van een regioprofiel kan alleen maar tot stand komen door de cultuurmakers in de stad hierbij te betrekken en aan het proces te committeren. Voor het vervolgproces hebben de belangrijkste stakeholders in de stad gezamenlijke commitment uitgesproken over het vervolgproces en de keuze voor LAgrouP als procesbegeleider. De overige cultuurmakers en ook medeoverheden in de regio Zwolle zijn via een nieuwsbrief geïnformeerd over het proces en wat hun gevraagde bijdrage hierin is. Dit zetten we in de komende periode voort.

Vervolg

Overleg met Ministerie/Lobby

Het is van belang OCW en de RvC goed op de hoogte te houden en te bevragen gedurende het proces tot 1 november. Er bestaat nog veel onduidelijkheid over de specifieke invulling van de profielen. Dit biedt uiteraard kansen, tegelijkertijd is het belangrijk gedurende het proces te blijven toetsen of de gekozen weg ook de juiste/meeste kansrijke is en het belang van de Regio Zwolle continu onder de aandacht te brengen. Het werkbezoek van de RvC op 11 juni jl. was hierin een belangrijk moment. De RvC was onder indruk van het culturele aanbod in Zwolle en de vele samenwerkingen tussen de culturele instellingen onderling en met het bedrijfsleven en het onderwijs.

Op uiterlijk 30 oktober besluiten wij als college over het uiteindelijke regioprofiel en dienen deze uiterlijk 1 november 2018 in bij het ministerie. De financiële en ambtelijke inzet voor het vervolg na 1 november worden expliciet in het collegevoorstel meegenomen. De raad wordt begin november hierover met een informatienota geïnformeerd.

In december volgt dan de gezamenlijke adviesaanvraag van de gemeenten en provincies aan de RvC, waarna de RvC in het voorjaar 2019 haar advies uitbrengt. Voor de periode 2019-2020 is er ruimte voor proeftuinen in de regio's. In de zomer van 2019 komt de minister met haar uitgangpunten voor de periode 2021-2024 en met een conceptregeling en aanwijzingen aan de cultuurfondsen, waarna in oktober 2019 de Minister haar regeling presenteert en instellingen begin 2020 hun aanvragen kunnen

Datum 29 juni 2018

indienen. Op prinsjesdag 2020 presenteert de Minister haar subsidiebesluiten voor de periode 2021-2024.

Openbaarheid

Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Datum

29 juni 2018

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 47664

Onderwerp Regionalisering Cultuurbeleid

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,